

Bağımsız Denetim Kalitesinin Muhasebe İhtiyatlılığı Üzerindeki Etkisi: BİST'te Bir Araştırma¹

The Effect of Independent Auditing Quality on Accounting Conservatism: A Empirical Research on the BİST

Selim Cengiz²

Öz

Bu çalışmada bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Borsa İstanbul (BİST)'de işlem gören 73 şirketin 2012-2016 yıllarına ait verilerinden yararlanılmıştır. Çalışmada bağımsız değişken olarak denetim kalitesi göstergesi olan denetim firması büyüklüğü, denetim görüşü ve denetim firmasının yıllar itibarıyla değişmesi; bağımlı değişken olarak ise muhasebe ihtiyatlılığı kullanılmıştır. Ampirik analizde, çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda denetim firmasının büyüklüğü ve denetim görüşü ile ihtiyatlılık arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Ancak denetim firmasının yıllar itibarıyla değişmesi ile ihtiyatlılık arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Denetim, Denetim Kalitesi, Muhasebe İhtiyatlılığı.

Abstract

In this study, the effect of independent audit quality on accounting prudential was investigated. Accordingly, the data of 73 companies that traded on Borsa İstanbul (BIST) between 2012-2016 were used. In the study, while the size of the audit firm, the audit opinion and the change of the audit firm by years which are the indicator of audit quality are independent variable, accounting conservatism is dependent variable. Multiple regression analysis was used in the empirical analysis. As a result of the analysis, it was found that there is a statistically significant and positive between the size of audit firm and audit opinion with prudence. However, there wasn't statistically significant relationship between the audit firm's change over years and prudence.

Keywords: Audit, Audit Quality, Accounting Prudential.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

JEL: M40, M41, M42.

Submitted: 29 / 08 / 2019

Accepted: 02 / 10 / 2019

¹ Bu çalışma 18-20 Nisan 2019 tarihinde Tiflis/Gürcistan'da düzenlenen Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi 2019 Tiflis'de sunulan bildirden türetilmiştir.

² Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Finans Bölümü, scengiz@karatekin.edu.tr, Orcid: <http://orcid.org/0000-0002-2013-9590>.

Giriş

Son yıllarda meydana gelen muhasebe ve denetim kaynaklı skandallarla birlikte denetim kalitesi ve muhasebede ihtiyatlılık kavramı literatürde önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Bu skandallar sonucunda muhasebe bilgilerinin kalitesi ile bazı değişkenler arasındaki ilişki incelenmeye başlanmıştır. Bunlardan ihtiyatlılık, muhasebe bilgilerinin en belirgin özelliklerinden biri haline gelmiştir. Muhasebe yazınında ihtiyatlılık, muhasebe sistemi, yasal sistem ve muhasebe standartları gibi faktörlerden kaynaklanabilecek muhasebe bilgilerinin temel kalite özelliklerinden birini temsil etmektedir. Genel olarak ihtiyatlılık, bir şirketin muhtemel kârlarını tahmin etmek veya hesaplamak yerine, muhtemel tüm zararları tahmin etmek veya hesaplamak olarak ifade edilebilecek muhasebe uygulamalarının temel özelliklerindedir (Bliss 1924: 110). Kârları tahmin etmek, şirketin gelecekteki muhtemel nakit akışlarına ilişkin yasal bir talep olmadan ve gelirler doğrulanabilir olmadan önce karların kaydedilmesidir (Watts, 2003: 207). Bu kapsamda Ruch ve Taylor (2015) ihtiyatlılığı, şirket gelirlerini ve kârlarını önemsemek yerine, şirket cari dönemde meydana gelen bütün giderlerini ve zararlarını önemseyen muhasebe uygulamaları olarak tanımlamışlardır. Basu (1997) ihtiyatlılığı, *muhasebecinin, gelir ve kâra ilişkin iyi haberleri, gider ve zarara ilişkin kötü haberlere nazaran daha yüksek bir oranda doğrulamaya eğilimli olmasıdır* şeklinde tanımlamıştır. Givoly ve Hayn (2000) çalışmalarında ihtiyatlılığı, *kullanılacak raporlama tekniğine ilişkin tercih edilebilecek olan iki veya daha fazla seçenek üzerinde bir tereddüt olması durumunda, öz sermaye sahipleri için daha az iyimser olan seçeneğin tercih edilmesi* olarak tanımlamışlardır.

Türkiye’de ihtiyatlılık kavramı 1992’de yayınlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde (MSUGT) şu şekilde açıklanmıştır; *belirsizliğin göz önünde tutulması, işletmelerin gelecekte karşılaşabilmesi muhtemel olumsuz olayların etkilerinin dikkate alınmasını veya muhasebe olaylarında temkinli davranılması gereği olarak tanımlanmıştır. Bu kavramın gereği olarak, gelirler veya kazançlar meydana geldikten sonra şirketin gelirleri olarak kabul edilirken, gider veya zararlar kesin olmadan ortaya çıktıklarında şirketin gelir tablosunda yer almakta veya şirketin karından düşürülmektedir. Bu kapsamda ihtiyatlılık, muhtemel giderlerin ve zararların, muhtemel gelir ve karlardan daha fazla kayıtlara alınmasını ve varlıkların daha düşük, yükümlülüklerin ise daha yüksek değerle ölçülmesini sağlayan muhasebe uygulamalarındaki alternatifler arasındaki seçimdir. İhtiyatlılık gereği şirketler, gelecekteki kesin olmayan giderleri veya zararları için cari dönemde karşılık gideri ayırmaktalar, kesin olmayan gelir veya karları için de kesin olana kadar cari dönemde hiç bir şekilde kayıt işlemi yapmamaktadırlar.*

İhtiyatlılığın amacı, şirketlerin gelecekte muhtemel risklere veya belirsizliklere yönelik önlem alınmasıdır. Buradan anlaşılacağı üzere ihtiyatlılık, gelecekte muhtemel belirsizliklerle veya risklerle ilgili olup, bunların göz önüne alınarak temkinli davranılması gereğini ifade eden bir muhasebe kavramıdır. Bu nedenle ihtiyatlılık, belirsizliklerin muhasebe uygulamalarında dikkate alınarak, finansal tablolara yansıtılması anlamına gelmektedir (Vardar, 2018: 151-153). Bliss’e (1924) göre ihtiyatlılık, oluşabilecek en kötü zararı öngörerek hareket etmektir. Bu kapsamda ihtiyatlılık, finansal raporlamada güvenilirliği ve şeffaflığı sağladığı için finansal raporlamanın olmazsa olmazıdır. İhtiyatlılık her ne kadar şirketlerin temkinli davranması anlamına gelse de, çoğu zaman finansal raporlama hileleri içinde araç olarak kullanılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, şirketlerinin finansal raporlamayı olduğundan daha iyi gösterme çabası finansal tablo kullanıcılarının yanlış bilgilendirilmesine neden olabilmektedir. Bu durum, muhasebenin temel kavramlarından olan sosyal sorumluluk kavramını esas alması gereken şirketlerin uygulamalarına aykırı bir durumdur. İhtiyatlılık sosyal sorumluluk kavramı kapsamında kullanıldığı zaman finansal raporlamanın kalite göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu kapsamda ihtiyatlılık, şirketlerin hem gelecekteki risklere karşı temkinli davranarak sürekliliğini sağlaması hem de sosyal sorumluluk kavramı gereği iyi kullanılması güvenilir finansal raporlama için çok önemlidir.

Denetim kalitesi ve muhasebede ihtiyatlılık kavramı uzun süredir ulusal ve uluslararası birçok çalışmada incelenmekte ve her iki konuda sermaye piyasasını etkilediği görülmektedir. Bu çalışmalarda denetim kalitesi, denetçinin hata ve hileleri tespit etme kabiliyeti ve bunun sonucunda finansal tablolarda uygun denetim görüşünün güvence altına alınıp alınmadığı incelenmektedir. Bu çalışmalarda şirket yöneticilerinin ihtiyatlılık kavramına ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. Konuyla ilgili Watts (2003), şirket yöneticileri tarafından yayınlanan finansal tablo ve raporların ihtiyatlılık kavramı kapsamında oluşturulduğu tespit etmiştir. Denetim kalitesi ile denetim çalışmaları sonucunda oluşan görüşün doğruluğu ve güvenilirliği ifade edilmektedir (Oktay, 2013: 43). Bağımsız bir denetim mekanizması, incelenen finansal tablolardaki hatalı ve hileli durumları ortaya çıkartabilir, gerçeğe uygun ve güvenilir finansal bilgilerin raporlanması için şirket yönetimini teşvik eder. Bu istenen amaca ulaşmak için denetim kurumlarının olumlu ya da olumsuz olarak denetim kalitesiyle ilişkilendirilebilecek özelliklere bağlıdır. Titman ve Truman’a (1989) göre, daha kaliteli bir denetim yapılması sağlanan bilgilerin doğruluğunu artırır ve yatırımcıların şirketin değerinden daha doğru tahminler almalarını sağlar (Pour karim, 2009: 3). Bağımsız bir denetim mekanizması, ele alınan finansal tablolardaki muhtemel hata ile hileleri ortaya çıkartabilir ve gerçeğe uygun güvenilir finansal bilgilerin raporlanması için şirket yönetimine teşvikte bulunmaktadır. Sözkonusu amaçlara ulaşmak için denetim mekanizmasının, denetim kalitesiyle ilişkilendirilebilecek özelliklere sahip olmasına bağlıdır. Titman ve Truman’a (1989) göre, denetim kalitesi muhasebe sisteminden sağlanan finansal bilgilerin doğruluğunu artırarak, yatırımcıların şirket hakkında ki kararlarında daha doğru değerlendirme yapmalarını sağlamaktadır (Pashaki ve Kheradyar, 2015: 107).

Genel olarak değerlendirildiğinde, finansal tabloların ve finansal raporlamanın doğru, güvenilir ve gerçeğe uygun bilgileri kapsamaması, finansal tablolardan yararlananlar çok önemlidir. Şirketlerde bu bilgilerden sorumlu mekanizmalardan birisi bağımsız denetimdir. Etkin bir denetimin varlığı ise, sermaye piyasasında finansal tablolar aracılığıyla sunulan bilgilerin ve muhasebe uygulamalarının tarafsızlığının ve güvenilirliğinin tesis edilmesine yardımcı olmaktadır. Bu görevi yerine getirirken de denetimden beklenen şeffaf finansal raporlama üretiminde ihtiyatlı muhasebe uygulamasıdır. Çünkü ihtiyatlı muhasebe uygulamaları beyan edilen kazançların kalitesini etkileyerek yöneticinin fırsatçı davranışlarını sınırlamakta ve bu sayede azınlık hissedarlarının haklarını korumaktadır. Ayrıca ihtiyatlı muhasebenin varlığı, şirketin riske karşı tutumunu yansıtanın yanında kaliteli bir finansal raporlamanın önemli bir unsuru olarak da görülmektedir (Tuan, 2016: 122).

Yukarıdaki teorik tartışmalardan hareketle bu çalışmanın temel amacı, bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaç kapsamında, BİST'te 2012-2016 yılları arasında işlem gören 73 şirketin verilerinden yararlanılmıştır. Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde, bağımsız denetim kalitesi ile muhasebe ihtiyatlılığı arasındaki ilişkiyi test etmek için teorik ve ampirik literatür çerçevesinde hipotezler geliştirilmiştir. Daha sonra, araştırmanın yöntemi, değişkenleri, modeli, analizi ve bulguları hakkında bilgiler verilmiştir.

1. Araştırmanın Yöntemi ve Verileri

Denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisini test etmek amacıyla yapılan çalışmada, BİST'te işlem gören 73 imalat şirketinin 2012-2016 yılları arasındaki verilerinden yararlanılarak çoklu regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler analiz kapsamında araştırılan şirketlerin denetim raporlarından, mali tablolarından ve Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndan (KAP) sağlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Değişkenleri, Hipotezleri ve Modeli

Denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisinin incelendiği bu çalışmada, denetim kalitesi göstergesi olarak muhasebe yazınında genellikle kullanılan şirketi denetleyen denetim firmasının büyük olup olmadığı (DB), denetim firmasının şirket hakkında vermiş olduğu denetim görüşünün türü (DG) ve denetim firmasının yıllar itibarıyla değişmesi (DD) durumları bağımsız değişken olarak; bağımlı değişken olarak muhasebe ihtiyatlılığı (MI); aktif karlılık oranı (AK), şirket büyüklüğü (ŞB), kaldıraç/borçlanma oranı (KO) kontrol değişkeni olarak kullanılmıştır. Bu değişkenler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır;

Bağımlı Değişken;

Feltham ve Ohlson (1995)'e göre; ihtiyatlılık, şirketin defter değerinin piyasa değerine nispeten olduğundan düşük göstermede ısrarcı olma durumudur. Bu durum, şirket varlıklarının olduğundan düşük değerlendirilmesinden, yükümlülükler ise olduğundan yüksek gösterilmesinden kaynaklanmaktadır. Böylece, şirketin piyasa değeriyle defter değeri arasında fark ortaya çıkmaktadır. Diğer bir ifadeyle, ihtiyatlı muhasebe uygulamaları şirketin defter değerini azaltmaktadır. Şirketin piyasa değerinin defter değerine oranı (PD/DD) 1'den ne kadar büyükse, şirketin ihtiyatlı muhasebe uygulamaları o kadar fazladır (Tuan, 2016: 122).

Bağımsız Değişkenler;

Denetim Firmasının Büyüklüğü;

Literatür incelendiğinde denetim kalitesinin göstergesi olarak değişik değişkenler veya ölçüler kullanılmaktadır. Bu değişkenlerden en önemlisi ise denetim firmasının dört büyük denetim firmasından olup olmadığıdır. Diğer bir ifadeyle, şirketi denetleyen denetim firmasının dört büyük denetim firması olması durumunda, denetim kalitesinin sağlanacağı savunulmaktadır (DeAngelo, 1981; Kyereboah-Coleman 2007; Adeyemi & Fagbemi, 2010; Zureigat, 2011; Chan vd., 2011; Miettinen, 2011; Abdullah vd., 2012; Fooladi & Shukor, 2012; Ziaee, 2014; Sayyar vd., 2015; Cengiz vd., 2017). Daha önce yapılan çalışmalar, büyük denetim firmalarının denetim yapmasının finansal tabloların kalitesini artırdığını ve kazanç yönetimi uygulamalarını azalttığını göstermektedir (Connie vd., 1998; Ebrahim, 2001; Ziaee, 2014). Bunun nedeni, büyük denetim firmalarının personel, finansal, operasyonel ve duran varlıkları bakımından daha fazla kaynağa sahip olmalarıdır. Ayrıca sözkonusu denetim firmalarının daha fazla finansal bağımsızlığa sahip oldukları varsayımıyla, isteğe bağlı veya yaratıcı/agresif muhasebe uygulamalarını kabul etmeleri daha az olasıdır. Bu nedenle, denetim firması ne kadar büyükse, denetimin kalitesi o kadar yüksek olur ve raporlanan muhasebe bilgilerinin kalitesi o kadar iyi olacaktır (DeAngelo, 1981; Cupertino & Martinez, 2008; Almeida & Almeida, 2009; Braunbeck, 2010; Paulovd., 2013).

Linda Elizabeth DeAngelo (1981) tarafından yayınlanan *Denetim Firması Büyüklüğü ve Denetim Kalitesi* adlı çalışma bağımsız denetim kalitesiyle ilgili ilk çalışma olarak kabul edilmektedir. Sözkonusu çalışmada belirli değişkenler kapsamında büyük denetim firmalarının diğer denetim firmalarına kıyasla daha kaliteli bağımsız denetim hizmeti verdikleri tespit edilmiştir. Bu çalışmada, denetim firmasının dört büyük denetim firması (KPMG, Ernst & Young, Deloitte Touche Tohmatsu, Price Waterhouse Coopers) olması ile bağımsız denetim kalitesi arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif

bir ilişkinin tespit edilmesinden sonra, bağımsız denetim kalitesinin belirleyici olarak denetim firmasının büyüklüğü kullanılmaya başlanılmıştır (Cengiz vd., 2017: 173). Bu kapsamda literatürle uyumlu olacak şekilde bağımsız denetim kalitesinin belirleyicisi olarak dört büyük denetim firmasıyla çalışılması durumu dikkate alınmıştır. Ayrıca sözkonusu çalışmalardan bazıları da, denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisini incelemektedir. Muhasebe literatürü incelendiğinde ihtiyatlılık, denetim firmasının büyüklüğünden etkilenmekte, bu durumda da büyük denetim firmalarının daha iyi denetim kalitesi sağladığını ve raporlanan muhasebe bilgilerinin kalitesini olumlu yönde etkilediğini veya aralarında istatistiksel açıdan pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Ebrahim, 2001; Cupertino & Martinez, 2008; Almeida & Almeida, 2009; Hamdan vd., 2012; Paulo, 2013; Soliman, 2014; Paulovd., 2013; Hassan Ahmed, 2016; Mohammeda vd., 2019). Bazı çalışmalarda ise (Labo & Zhou, 2006; Al-Sahli, 2009; Lim, 2011) tam tersi sonuçlar bulunmuştur. Bu açıklamalar kapsamında, çalışmanın birinci hipotezi aşağıda gösterilmiştir:

H₁: Denetim firmasının büyüklüğü ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

Denetim Görüşü;

Denetim kalitesinin göstergelerinden olan diğer bir değişken ise, denetim görüşüdür. Şirketler, finansal bilgilerinin kalite göstergesi olan olumlu görüş almak için bazı yollarla denetçinin denetim raporundaki görüşünü yönlendirmeye çalışabilmektedirler. Bu durum, şirket ile yatırımcılar arasındaki bilgi asimetrisi probleminin ortaya çıkmasına ve denetimin güvenilir finansal tablo meydana getirme etkisinin azalmasına neden olmaktadır. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde, denetim kalitesi özelliği olarak denetim görüşünün türü dikkate alındığı anlaşılmaktadır (Lobo & Zhou, 2005; Krishnan & Yang, 2009; Paulovd., 2013; Paulovd., 2013; Hassan Ahmed, 2016). Bu açıklamalar kapsamında, çalışmanın ikinci hipotezi aşağıda gösterilmiştir:

H₂: Denetim görüşü ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

Denetim Firmasının Değişmesi;

Denetim firması ile denetlenen şirket arasındaki ilişkinin uzun olması, denetim firmasının müşterisinin faaliyetleri hakkında daha fazla bilgi sağlamasını ve daha iyi bir denetim hizmeti vermesini sağlayacaktır. Bu nedenle, denetim hizmeti uzadıkça, verilen denetimin hizmet kalitesi de daha fazla olacak ve raporlanan muhasebe bilgilerinin kalitesi o kadar kaliteli olacaktır (Ghosh & Moon, 2005 Jenkins & Velury, 2008, Azevedo & Costa, 2012; Hamdan vd., 2012; Paulovd., 2013). Öte yandan, birçok yazar daha uzun bir denetim ilişkinin denetçinin müşterisine daha fazla yakınlaşmasına neden olduğunu ve bunun da sunulan hizmetlerin kalitesini olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir. Bu nedenle, ilişki ne kadar uzun olursa denetim hizmetlerinin kalitesi o kadar düşük ve raporlanan muhasebe bilgilerinin kalitesi o kadar düşük olacaktır (DeFond & Subramanyam, 1998; Arel vd., 2005; Chi vd., 2009; Li, 2010). Yeganeh vd. (2012); Jenkins & Velury (2008) Hassan Ahmed (2016); Soliman (2014) gibi çalışmalarda, denetim firması ile müşteri arasındaki ilişkinin uzadıkça muhasebe ihtiyatlılığını arttırdığını bulmuşlardır. Jenkins & Velury (2008); Li (2010) ve Chin vd. (2012) gibi çalışmalarda, denetim firmasıyla müşteri arasındaki hizmet süresi için, denetimin aynı firma tarafından yapıldığı ardışık yıl sayısını kullanmışlardır. Bu açıklamalar kapsamında, çalışmanın üçüncü hipotezi aşağıda gösterilmiştir:

H₃: Denetim firmasının değişmesi ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 1’de, bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisini test etmek amacıyla kullanılan değişkenler, kısaltmaları ve açıklamaları gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Değişkenler

Değişkenler	Kısaltma	Açıklama	Beklenen Etki
Bağımlı Değişken (Muhasebe İhtiyatlılığı)			
Muhasebe İhtiyatlılığı	Mİ	PD/DD değeri 1’den büyük veya eşitse ihtiyatlı uygulama söz konusudur).	
Bağımsız Değişken (Bağımsız Denetim Kalitesi)			
Denetim Firması Büyüklüğü	DB	(1 = dört büyük denetim firmasından biri olan denetim firması; 0 = aksi takdirde).	+
Denetim Görüşü	DG	(1 = olumlu denetim görüşü; 0 = olumlu görüş dışındaki denetim görüşü).	+
Denetim Firmasının Değişmesi	DD	Denetim firmasının şirketi denetlediği yılın uzunluğu	+
Kontrol Değişkenler			
Aktif Karlılık Oranı	AK	Net Kar/Özkaynaklar	+
Şirket Büyüklüğü	ŞB	Toplam Varlıkların Logaritması	+
Finansal Kaldıraç Oranı	FK	Toplam Borçlar/Toplam Varlıklar	+

Konuyla ilgili literatür kapsamında, bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerinde etkili olup olmadığını araştırmak için aşağıdaki model geliştirilmiştir.

$$M_{it} = \beta_0 + \beta_1 (DB_{it}) + \beta_2 (DG_{it}) + \beta_3 (DD_{it}) + \beta_4 (AK_{it}) + \beta_5 (\$B_{it}) + \beta_6 (FK_{it}) + \varepsilon_{it}$$

Modelde:

M_{it}	=	t yılında i şirketinin muhasebe ihtiyatlılığı
DB_{it}	=	t yılında i şirketinin Denetim Firması Büyüklüğü
DG_{it}	=	t yılında i şirketinin Denetim Görüşü
DD_{it}	=	t yılında i şirketinin Denetim Firmasının Değişmesi
AK_{it}	=	t yılında i şirketinin aktif karlılık oranı
$\$B_{it}$	=	t yılında i şirketinin şirket büyüklüğü
FK_{it}	=	t yılında i şirketinin finansal kaldıraç/borçlanma oranı
ε_{it}	=	t yılında i firmasının hata terimi

1.2. Araştırmanın Analizi ve Bulguları

Bağımsız denetim kalitesi ile muhasebe ihtiyatlılığı arasındaki ilişkiyi test etmek için hangi yöntemin kullanılacağına karar vermeden önce, çalışmanın amacı kapsamında belirlenen bağımlı ve bağımsız değişkenlerin durağan olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Regresyon analizlerinde sahte sonuçlar ortaya çıkmaması için uygulamaya konu olan değişkenlerin durağan olması gerekmektedir. Söz konusu değişkenler durağan olmaz ise elde edilen analiz sonuçları geçerli ve güvenilir olmayacaktır. Analizde kullanılan değişkenlerin durağan olup olmadığının anlaşılması için, birim kök testi yapılmaktadır. Bu kapsamda, verilerin analize uygunluğunun belirlenmesi amacıyla değişkenlerde birim kökün varlığı incelenmiştir. Çalışmada panel birim kök testlerinden Levin, Lin ve Chu (2002) LLC testi ile ortak birim kök süreçleri araştırılırken, bunun dışında her birim için Im-Pesaran-Shin (IPS) testi ile birim kök süreci araştırılmıştır. Birimlerden bağımsız serilerde durağanlık ise Genişletilmiş Dickey Fuller (ADF) birim kök sınamaya yöntemleri ile incelenmiştir (Yerdelen Tatoğlu, 2012: 200-216). Birim kök testi sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Panel Birim Kök Testi Sonuçları

Değişkenler	ADF		LLC		IPS	
	İstatistik	Olasılık (p)	İstatistik	Olasılık (p)	İstatistik	Olasılık (p)
DB	136.8741	0.2514	-28.8741	0.0000*	-1.2514	0.0000*
DG	165.0231	0.0315*	-11.8417	0.0000*	-0.5214	0.0000*
DD	148.8100	0.0411*	-7.6521	0.0000*	-1.2154	0.2514
AK	132.4122	0.2541	-14.5214	0.0000*	-1.5988	0.2011
\\$B	180.2198	0.0000*	-9.4125	0.0000*	-0.9584	0.3251
FK	144.8547	0.0031*	-17.2125	0.0000*	-0.5112	0.2521

Tablo 2, analiz kapsamında kullanılan değişkenlerin birim kök test sonuçlarını göstermektedir. Bu sonuçlara göre, birimlerden bağımsız serilerin hemen hemen hepsinde birim kök bulunmadığı ve serilerin durağan olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, değişkenlerin tamamına ilişkin tüm serilerin, durağan olduğunu ve regresyon analizinde kullanılmalarında bir sorun olmadığı tespit edilmiştir. Serilerin durağan olduğu tespitinden sonra regresyon analizinin sabit etkiler modeline göre mi rassal etkiler modeline göre mi yapılacağı test edilmelidir. Tablo 3'de uygun regresyon modeline karar veren F testi, LM testi ve Hausman testi sonuçları bulunmaktadır.

Tablo 3. F, LM ve Hausman Test Sonuçları

Testler	İstatistik	Olasılık (p)
F _{Birim}	25.3652	0.0000*
F _{periyod}	33.4521	0.0001*
F _{Birim-periyod}	15.5214	0.0000*
LM _{Birim}	22.6985	0.0025*
LM _{periyod}	40.1874	0.0214**
LM _{Birim-periyod}	30.8741	0.0385**
Hausman	19.9621	0.0000*

* ve ** ;%1 ve %5 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlılığı ifade etmektedir.

Tablo 3’de; F, LM ve Hausman test sonuçları gösterilmektedir. Buna göre, F testine göre regresyon modelinde %1 önem seviyesinde sabit birim ve zaman etkileri bulunmaktadır. LM testine göre ise rassal zaman etkileri %5 önem seviyesinde anlamlı bulunmaktadır. Hausman testi ise için %1 önem düzeyinde sabit etkili modelin kullanılmasının daha doğru olduğunu göstermektedir. Araştırmanın analizinde kullanılan modelin F, LM ve Hausman testi sonuçları birlikte değerlendirildiğinde, bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisinin analizinde, regresyon analizi modellerinden sabit etkiler modelinin kullanılması daha uygun olacağı tespit edilmiştir. Tablo 4’de denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisini test etmek için çoklu regresyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4. Sabit Etkili Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standartlaştırılmış Katsayılar		Olasılık (p)	Tolerans	VIF
	B	St. Hata	Beta	T			
(Sabit)	0.3121	0.1254	-	3.5147	0.0002	-	-
DB	0.0521	0.0212	0.3521	3.4552	0.0401**	0,8012	1.1125
DG	0.0614	0.0163	0,2851	3.1842	0.0321**	0,7125	1.2624
DD	0.0031	0.0025	0.1425	1.1254	0.1451	0,9214	1.0163
AK	0.0587	0.0601	0.0968	0.0991	0.2014	0,8584	1.0214
ŞB	-0.0621	0.0752	-0.0984	-0.2154	0.0000*	0,7144	1.2471
FK	-0.0561	0.0985	-0,1544	-0.6369	0,0720***	0,8012	1.3552

R ²	=	0.3521	DB	=	Denetim Firması
Düzeltilmiş R ²	=	0.2914			Büyüklüğü
F Değeri	=	4.0214	DG	=	Denetim Görüşü;
F İstatistiği	=	0.0000	DD	=	Denetim Firmasının
DW İstatistiği	=	2.0251			Değişmesi
a. Bağımlı Değişken	=	Mİ	AK	=	Aktif Karlılık Oranı
b. Bağımsız Değişkenler	=	DB, DG ve DD;	ŞB	=	Şirket Büyüklüğü
c. Kontrol değişkenler	=	AK, ŞB ve FK	FK	=	Finansal
* , ** , *** sırasıyla % 1 , % 5 ve %10 düzeyinde anlamlılığı göstermektedir.					Kaldıraç/Borçlanma Oranı

Tablo 4’deki analiz sonuçları incelendiğinde, modelde Durbin-Watson (DW) istatistiği 2,02 olarak bulunmuştur. DW istatistiği, oluşturulan modelde oto-korelasyon olup olmadığının testi için kullanılır. DW istatistiği genellikle 1,5 ile 2,5 arasında olması oto-korelasyon olmadığını gösterir (Kalaycı, 2009). Buna göre oluşturulan modelde oto-korelasyon olmadığı söylenebilir. Ayrıca bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı olup olmadığının testi için ise Varyans Artış Faktörü/Variance Inflation Factor (VIF) ve tolerans değeri kullanılmaktadır. Çoklu bağlantı probleminin olmaması için tolerans değerinin 0,10’dan büyük; VIF değerinin ise 10 veya altında olması gerekmektedir (Topal vd., 2010: 54). Buna göre, bağımsız değişkenlerin tolerans değerlerinin 0,10’dan küçük ve VIF değerlerinin 10’dan küçük olması nedeniyle çoklu bağlantı olmadığı söylenebilir. Genel olarak analiz kapsamında oluşturulan modelde çoklu doğrusal bağlantı sorunu ve oto-korelasyon yoktur. Bu durum modelinin güvenilirliğini göstermektedir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre, analiz kapsamında incelenen şirketleri denetleyen denetim firmasının dört büyük denetim firmasından biri olması (DB) ve bağımsız değişkenlerinin muhasebe ihtiyatlılığını (Mİ) etkilemektedir. Ayrıca denetim firmasının değişmesi (DD) bağımsız değişkeninin Mİ’yi etkilememektedir. Bağımsız değişkenlerden, denetim firmasının dört büyük denetim firmasından biri olması (DB; Sig.=0.0401) ve denetim firmasının denetlenen şirket hakkında vermiş olduğu denetim görüşü (DG; Sig.= 0.0321) ile Mİ arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Diğer bir ifadeyle, analiz kapsamında incelenen şirketlerin dört büyük denetim firmalarıyla çalışması ve denetim firmasının denetlenen şirket hakkında vermiş olduğu denetim görüşünün olumlu olması sözkonusu şirketlerin daha fazla ihtiyatlı davranmalarına neden olduğu söylenebilir. Bu sonuç, H₁ ve H₂ hipotezini desteklemektedir. Diğer bağımsız değişken olan denetim firmasının değişmesi (DD; Sig.= 0.1451) ile Mİ arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç, H₃ hipotezini desteklememektedir. Analiz kapsamında kullanılan kontrol değişkenlerine bakıldığında, muhasebe ihtiyatlılığı ile şirket büyüklüğü (ŞB) ve finansal kaldıraç (FK) arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Diğer bir

ifadeyle, şirketlerin büyüklüğü ve borçlanması artıkça ihtiyatlılığı azaldığı söylenebilir. Diğer kontrol değişkeni olan aktif karlılık oranı (AK) ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışmada, bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu kapsamda, Borsa İstanbul (BİST)'de faaliyet gösteren 73 şirketin 2012-2016 yılları arasındaki verilerinden yararlanılmıştır. Çalışmada, denetim kalitesi göstergesi olarak muhasebe yazınında genellikle kullanılan şirket denetleyen denetim firmasının büyük olup olmadığı (DB), denetim firmasının şirket hakkında vermiş olduğu denetim görüşünün türü (DG) ve denetim firmasının yıllar itibarıyla değişmesi (DD) durumu bağımsız değişken olarak; bağımlı değişken olarak muhasebe ihtiyatlılığı (Mİ); aktif karlılık oranı (AK), şirket büyüklüğü (ŞB), kaldırmaç/borçlanma oranı (KO) kontrol değişkeni olarak kullanılmıştır. Ampirik analizde, çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Çoklu Regresyon analizi sonucunda;

(i) Denetim firmasının büyüklüğü (DB) ile muhasebe ihtiyatlılığı (Mİ) arasında istatistiksel açıdan pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu kapsamda, denetim firmasının büyük olması şirketlerde ihtiyatlı uygulamaları artırdığı istatistiksel olarak tespit edilmiştir. Buna göre H_1 hipotezi desteklenmektedir. Diğer bir ifadeyle, analiz kapsamında incelenen şirketleri denetleyen denetim firmasının dört büyük denetim firmasından biri olması (DB), analiz kapsamındaki şirketlerin muhasebe ihtiyatlılığının daha fazla olduğu söylenebilir. Bu durumun birçok nedeni olabileceği gibi en önemli nedeni ise, büyük denetim firmasıyla çalışan şirketlerin sözkonusu denetim firmasından olumlu görüş alabilmek için daha temkinli davranacağı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, büyük denetim firmalarının daha fazla kaynağa sahip oldukları ve denetim firmalarının daha fazla finansal bağımsızlığa sahip oldukları varsayımıyla, hileli muhasebe uygulamalarını kabul etmeleri daha az olasıdır. Bu nedenle, denetim firması ne kadar büyükse, denetimin kalitesi ve muhasebe bilgilerinin kalitesi o kadar yüksek olacağından şirketlerin temkinli davranmasına neden olacaktır. Bu sonuç, Ebrahim (2001); Hamdan vd. (2012); Soliman (2014) ve Mohammeda vd. (2019) gibi çalışmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

(ii) Denetim görüşü (DG) ile muhasebe ihtiyatlılığı (Mİ) arasında istatistiksel açıdan pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuç H_2 hipotezi desteklenmektedir. Diğer bir ifadeyle, analiz kapsamında incelenen şirketlerin olumlu denetim görüşü alması, analiz kapsamındaki şirketlerin muhasebe ihtiyatlılığının daha fazla olması ile sonuçlanmaktadır. Bu durumun birçok nedeni olabileceği gibi en önemli nedeni ise, denetlenen şirketlerin olumlu görüş alabilmek için daha fazla temkinli davranmalarıdır. Denetim kalitesinin göstergelerinden olan denetim görüşü kapsamında, şirketler bağımsız denetim ve finansal bilgilerin kalite göstergesi olan olumlu görüş almak için bazı yollarla denetçinin denetim raporundaki görüşünü yönlendirmeye çalışmaktadırlar. İhtiyatlı davranmayan veya gelecekteki riskleri değerlendirmeyen şirketlerin varlıklarını sürdürmeleri ve kaliteli finansal raporlamaya sahip olmalı ve dolayısıyla da olumlu denetim görüşü almaları çok mümkün değildir. Bu kapsamda, şirketler olumlu denetim görüşü alabilmek için daha fazla ihtiyatlı davranmak zorundadır.

(iii) Denetim firmasının değişmesi (DD) ile muhasebe ihtiyatlılığı (Mİ) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç, H_3 hipotezini desteklememektedir. Diğer bir ifadeyle, analiz kapsamında incelenen şirketlerin denetim firmasının yıllar itibarıyla değişmesi, sözkonusu şirketlerin muhasebe ihtiyatlılığı üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. (iv) Analiz kapsamında kullanılan kontrol değişkenlerinden şirket büyüklüğü (ŞB) ve finansal kaldırmaç (FK) ile muhasebe ihtiyatlılığı (Mİ) arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, şirketlerin büyüklüğü ve borçlanması artıkça ihtiyatlılığı azaldığı söylenebilir. Diğer kontrol değişkeni olan aktif karlılık oranı (AK) ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Çalışmanın analiz sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, teorik beklentilere uygun ve birbiriyle tutarlı sonuçlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, BİST'de işlem gören 2012-2016 yılları arasında faaliyet gösteren 73 şirketin bağımsız denetim kalitesi ile muhasebe ihtiyatlılığı arasında genel olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, çalışma dönemi, gözlem kümesi ve ele alınan bağımsız değişkenler kapsamında, analize dahil edilen şirketlerin bağımsız denetim kalitesinin muhasebe ihtiyatlılığı üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Güncel veriler kullanılarak yapılan ve bu bağlamda önemli olan çalışmanın en önemli kısıtı, çalışma döneminin kısa olmasıdır. Çalışma döneminin daha uzun olduğu bir gözlem kümesi, sonuçların güvenilirliğini artırarak çalışmanın sonuçları ile karşılaştırılabilir. Ayrıca gelecek çalışmalarda BİST'teki farklı sektörler veya alt sektör ayrımı yapılarak benzer çalışmalar yapılabilir. Son olarak çalışmada bağımsız değişken olarak bağımsız denetim kalitesi değişkenleri sınırlı sayıda kullanılmıştır. Bunun yanı sıra bağımsız denetim kalitesinin diğer etkinlik ölçüleri ve özellikle de kurumsal yönetimin uygulamaları ve denetim komitesi incelenmemiştir. Konuya ilişkin daha sonra yapılacak çalışmalarda bu değişkenler kullanılabilir. Ülkemizde bu konuda sınırlı sayıda az çalışmanın olduğu literatür taramasında belirlenmiştir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda araştırmacıların daha farklı dönemlere ait veri setlerini, değişkenlerini ve analiz türlerini kullanmaları alandaki araştırmalara katkı sağlayacaktır. Ayrıca konunun açıklayıcı gücünü artırmak için gelecekteki çalışmalarda şirketlerin iç kontrol sistemleri, sermaye maliyetleri, mülkiyet yapıları, kazanç yönetimleri, kurumsal yönetim ve yaratıcı muhasebe uygulamaları gibi konular ile muhasebe ihtiyatlılığı arasındaki ilişki incelenebilir.

Kaynakça

- Abdullah F., Shah, A. K. & Safi, U. (2012). Firm Performance and The Nature Of Agency Pathan Problems İn Insiders-Controlled Firms: Evidence From Pakistan. *The Pakistan Development Review*, 51 (4), (161-183).
- Almeida, J. E. F. & Almeida, J. C. G. (2009). Auditoria e earnings management: estudo empírico nas empresas abertas auditadas pelas *big four* e demais firmas de auditoria. *Revista Contabilidade & Finanças*, 20 (50), p.62-74.
- Arel, B., Brody, R., & Pany, K. (2005). Audit Firm Rotation and Audit Quality. *The CPA Journal*, 75 (1), 36-39.
- Azevedo, F. B. & Costa, F. M. (2012). Efeito da troca da firma de auditoria no gerenciamento de resultados das companhias abertas brasileiras. *RAM Revista de Administração do Mackenzie*, 13 (5), 65-100.
- Basu, S. (1997). The Conservatism Principle and The Asymmetric Timeliness of Earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 40-51.
- Bliss, J.H. (1924). *Management through accounts*. New York: Ronald Press.
- Braunbeck, G. (2010). O. *Determinantes da qualidade das auditorias independentes no Brasil*. Tese de doutorado, Universidade de São Paulo, São Paulo, SP, Brasil.
- Cengiz, S., Yusuf, D. ve Güngör, S. (2017). Bağımsız Denetim Kalitesinin Finansal Performans Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi: Borsa İstanbul'da Bir Uygulama. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (19), 171-197.
- Chan, K., Farrell, B., Healy, P. & Lee, P. (2011). Firm Performance Following Auditor Changes For Audit Fee Savings. *Journal of Business & Economics Research*, Vol: 7, No: 10, (17-26).
- Chi, W., Huang, H., Liao, Y., & Xie, H. (2009). Mandatory Audit-Partner Rotation, Audit Quality and Market Perception: Evidence from Taiwan. *Contemporary Accounting Research*, 26(2), 359-391.
- Connie, L., Mark, L., ve James, J. (1998). The effect of audit quality on earnings management. *Contemporary Accounting Research*, 15 (1), 1-24.
- Cupertino, C., & Martinez, A. L. (2008). Qualidade da auditoria e earnings management risk assessment através do nível de accruals discricionários. *Contabilidade Vista & Revista*, 19(3), 69-93.
- DeAngelo, L. E. (1981), Auditors Size And Audit Quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3(3) (183-199).
- Ebrahim, A. (2001). Auditing quality, auditor tenure, client importance, and earnings management: Additional evidence. Rutgers University. www.aaahq.org/audit/midyear.
- Fooladi, M. & Shukor, Z. A. (2012), Board Of Directors, Audit Quality And Firm Performance: Evidence From Malaysia In *National Research & Innovation Conference for Graduate Students in Social Sciences*, December 7-9, ISBN 978 983 2408 086, (87-96).
- Ghosh, A, & Moon, D. (2005). Auditor tenure impair audit quality. *The Accounting Review*, 80(2), 585-612.
- Hamdan, A., Al-Hayale, T. & Aboagela, E. (2012). The Impact of Audit Committee Characteristics on Accounting Conservatism: Additional Evidence from Jordan, J. King Saud Univ., Vol. 24 No. 1, pp. 1-15.
- Jenkins, D. S., & Velury, U. (2008). Does auditor tenure impact the reporting of conservative earnings. *Journal of Accounting and Public Policy*, 27(2), 115-132.
- Krishnan, G. V., & Yang, J. S. (2009). Recent trends in audit report and earnings announcement lag. *Accounting Horizons*, 23(3), 265-288.
- Kyereboah-Coleman, A. (2007). Corporate Governance and Firm Performance in Africa: A Dynamic Panel Analysis, *International Conference on Corporate Governance in Emerging Markets*, Global Corporate Governance Forum (GCGF) and Asian Institute of Corporate Governance (AICG), 15th-17th November, 2007, Sabancı University, Istanbul, Turkey.
- Lim, R. (2011). Are corporate governance attributes associated with accounting conservatism?. *Accounting & Finance*, 51(4), 1007-1030.
- Lobo, G. J., & Zhou, J. (2005). To swear early or not swear early? an empirical investigation of factors affecting CEO's decisions. *Journal of Accounting and Public Policy*, 24(2), 153-160.

- Miettinen, J. (2011). The role of audit quality on the relationship between auditee's agency problems and financial information quality. Paper presented at the Department of Accounting and Finance, University of Vaasa, Finland.
- Pashaki, M. M., & Kheradyar, S. (2015). An investigation into the effect of audit quality on accounting conservatism in companies listed in Tehran stock exchange. *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 50, 107-117.
- Paulo, I.I.S.L.M., Cavalcante, P.R.N. & Paulo, E. (2013). The Relationship between Auditing Quality and Accounting Conservatism in Brazilian Companies. *Journal of Education and Research in Accounting*. 7(3), 293-314.
- Ruch, G. & Taylor, G. (2015). Accounting Conservatism: A Review of the Literature. *Journal of Accounting Literature*, 34, 17-38.
- Sayyar, H., Basiruddin, R., Rasid, S. Z. A. E. & Mohamed A. (2015), The Impact Of Audit Quality On Firm Performance: Evidence From Malaysia, *International Business School*, University Teknologi Malaysia.
- Soliman, M.M. (2014). Auditing quality characteristics and accounting conservatism: An empirical study of the listed companies in Egypt. *Corporate Ownership and Control*. 11(2), 352-361.
- Tuan, K. (2016). Denetim Komitesi Özellikleri ve İhtiyatlılık Arasındaki İlişki: Borsa İstanbul Örneği. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 15 (47), 115.
- Vardar, G. Ç. (2018). Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Koşullu Ve Koşulsuz İhtiyatlılık Uygulamaları Açısından Değerlendirilmesi: Finansal Tabloların İhtiyatlılığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Bir Literatür Araştırması. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20, 150-172.
- Watts, R. L. (2003). Conservatism in accounting part I: explanations and implications. *Accounting Horizons*, 17(3), 207-221.
- Yeganeh, S., Kangarlouei, J., & Motavassel, M. (2012), The investigation of the impact of auditor tenure and audit firm size on accounting conservatism in financial reporting of firms listed in Tehran Stock Exchange. *International Journal of Finance and Accounting*, Vol. 1 No. 3, pp. 38-44.
- Oktay, S. (2013). Bağımsız Denetim Etkinliğinin Arttırılmasında, Denetim Hizmetinde Kalite ve Kalite Kontrol: ABD Düzenlemeleri, Maliye Finans Yazıları, Sayı. 100.
- Yerdelen Tatoğlu F. (2012). *Stata Uygulamalı İleri Panel Veri Analizi*, Beta Yayınları: İstanbul.
- Ziaee, M. (2014). The Effect Of Audit Quality On The Performance Of Listed Companies In Tehran Stock Exchange. *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, Vol:21, (36- 44).
- Zureigat, M. (2011). The Effect Of Ownership Structure On Audit Quality: Evidence From Jordan. *International Journal Of Business And Social Science*, Vol: 2, No: 10, (38-46).

Extended Abstract

Aim and Scope

Over time, researchers have been using a set of many different attributes attempting to explain the relationship between the quality of independent audit and other variables, especially in the securities market. In addition, as a result of accounting and financial scandals, prudence has become one of the most prominent features of financial reporting and independent audit discussed in the accounting literature. When the literature is examined, many studies focus on prudence and supervision. The aim of this study is to investigate the association between independent audit quality and accounting conservatism

Methods

As for the procedures, this work can be classified as a literature review, seeking explanations of the characteristics of independent audit services and the conservative behavior of financial reporting from theoretical frameworks that support the development of research hypotheses. Finally, this study uses the quantitative approach because we employ statistical methods to process the data (Beuren et al., 2006). On the other hand, in order to test the effect of audit quality on accounting prudence, multiple regression analysis method was used by using data of 73 manufacturing companies traded in Borsa İstanbul (BIST) between 2012-2016. The data were obtained from the audit reports, financial statements and Public Disclosure Platform (KAP) of the companies surveyed within the scope of the analysis. whether the audit firm that audits the company generally used in the accounting literature as an indicator of audit quality is large (DB), the type of audit opinion (DG) given by the audit firm about the company and the change of audit firm over the years (DD) as

independent variables; accounting prudence (CB) as the dependent variable, asset profitability ratio (EC), company size (PC), leverage / borrowing ratio (KO) were used as control variable.

Findings

According to the results of the analysis, the fact that the audit firm that audits the companies examined within the scope of analysis is one of the four major audit firms (DB) and the accounting prudence of its independent variables affect the accounting prudence (MI). Furthermore, the change of audit firm (DD) does not affect the MI. One of the independent variables is that the audit firm is one of the four major audit firms (DB; Sig. = 0.0401), and the audit firm's audit opinion (DG; Sig. = 0.0321) has a positive relationship between MI. In other words, it can be said that the companies that are examined within the scope of the analysis work with four major audit firms and that the audit firm's audit opinion is positive about the audited company causes these companies to act more prudently. This result supports the hypothesis H1 and H2. There was no statistically significant relationship between the change of the other independent variable audit firm (DD; Sig. = 0.1451) and MI. This result does not support the H3 hypothesis. When the control variables used in the analysis were analyzed, a statistically significant and negative relationship was found between accounting qualification and company size (PC) and financial leverage (PC). In other words, it can be said that the prudence decreases as the size and borrowing of companies increases. There is no statistically significant relationship between the other control variable asset profitability ratio (EC) and accounting prudence.

Conclusion

In the results of working; the fact that the audit firm that audits the companies examined within the scope of the analysis is one of the four large audit firms and the accounting prudence of its independent variables affect the accounting prudence. In addition, the change of the audit firm does not affect the prudence of the argument. We examined whether these characteristics (or attributes) of audit quality affect the quality of financial reporting, specifically accounting conservatism. Since results of this study can be used in decisions of managers, investors, analysts, capital market participants, the Securities and Exchange, and auditors, this is a practical research in terms of objectives.